

לפני שישה חודשים נהרג מנהיג מרד הבדואים ברפיח בנסיבות מסתוריות - ואז נפתח מסע הפחדה ואיומים לסילוק הבדואים

השייך נקבר בבית הקברות המרכזי של איזור פיתחת רפיח. בשייך זוויד. כאן, בין אלפי קברים, בצל עצים עתיקים בני מאות שנים, התכנסו אלפי בני השבטים באיזור. הנשים יללו ושרטו את פניהן, הגברים דממו.

שבועה

על הגופה

מרובם, עי' זכעה רמה צפונית לבית הקברות, התנשא מושב דיקלה של תנועת בית"ר, שעלה על אדמת הבדווים. וכאשר כיסה העפר את גופתו של השייך, נשבעו הגברים, על גופתו המתה, כי לא ייכנעו: 200 שנה הם יושבים על אדמתם -

כמינהגו מדי יום, יצא השייך סאלם חסן דואוד אבוטהוילה, מנהיגם של 2000 בני שבט טהוילה, בדרכו לרפיח. כשהוא נוהג במכונית הפדיו שלו, הוא חלף בדרכו על פני מחסום צה"ל בצומת אבשלום* נופף בידו לשומרים, והמשיך בנסיעתו.

השייך לא עצר ליד המחסום. הוא נהג לעבור ליד מחסום זה עשרות פעמים בשבוע, והיה מוכר היטב לכל אנשי צה"ל במקום.

היתה זו הפעם האחרונה ששייך סאלם נראה חי. למחרת, ב-1 לינואר 1973, הוזעקו בני משפחתו למישרדי המימשל הצבאי ברפיח. כדי לקבל את גופתו המתה:

מות בצדרי יום

אם השייך נורה תוך נסיעה, טוענים הקרובים בים - קרוב לוודאי כי המכונית התהפכה, או לפחות נפגעה בכדורים, וניתן לראות מהיכן נורו הכדורים - מאחורי המכונית או מלפניה.

קושיות נוספות, שמעלים הקרובים האבלים אודות גירסת המימשל כי השייך נורה בטעות: המיקרה אירע לאור היום, בכבישי הפיתחת נוסעים גם כלי רכב של יהודים ממושבי שדות או דיקלה. כלי רכב אלה מזהים על ידי מספרים רישוי זהים לאלה של מכוניות ערביות. מכונית של מושב שדות נושאת מיספר רישוי הדומה בדיוק לזה של מכונית מאל-עריש, מהמחסום. אי אפשר לדעת אם המכונית החולפת במהירות בכביש שייכת למתנחלים החדשים - או לבדווים. מס' קנת הקרובים: בלתי סביר להניח כי חיילי המח"סום יפתחו באש על מכונית, כאשר ייתכן שנוסע עיה הם יהודים תושבי האיזור.

נהם לא זותרו עליה עתה, גם אם יירו חיילי המימשל במולם, כפי שהתבטא אחד הזקנים. בעומדם מסביב לקבר השייך לא היה לוקני השבטים, ספק כי מותו של השייך נועד להטיל מורא בליבם, לאלצם לוותר על אדמותיהם. על נסיבות המוות קיימות שתי גירסאות.

החצירשמית, זו של המימשל הצבאי באיזור, טוענת כי השייך חלף, כמינהגו מימים, במחסום בצומת אבשלום, נוסף לשלום - והמשיך הלאה, סמוך ובטוח כי הזקנים הכירו אותו. אולם איתרע המקרה, ואותו בוקר התחלפה יחידת צה"ל ששמרה על המחסום. החיילים החדשים לא הכירו את השייך. הם ראו מכונית בעלת מיספר קומי נוסעת במהירות, ולא עוצרת. אחד מהם נטל מקלע, ירה שלושה כדורים - שהרגו את השייך בשבתו מאחורי ההגה של המכונית הנורעת.

החקירה העלתה כי החייל שירת, נהג בהתאם להוראות המחייבות לפתוח באש על מכונית שאינה עוצרת במחסום כדי להזדהות.

שאלות

מיסתוריות

לבני משפחת השייך גירסה שונה לחלוטין. לטענתם, נורתה המכונית כלל לא ליד המח"סום - אלא בכביש הפתוח, סמוך לכניסה לרפיח. וכיוון שאין שם כל מחסום - לא היתה לשייך כל עצור, טוענת המשפחה. טענה נוספת: עד היום, לא קיבלו כל הסבר על המוות, או דו"ח פתולוגי של הרופאים. עובדה נוספת, החשודה בעיניהם: המכונית בה נהג השייך נלקחה על ידי המימשל הצבאי - ולא הותרה מאז.

ראש המשפחה החדש, בן אחיו של השייך, רכן אל הגופה, ראה כי היא מכוסה בדם ונשבת כדור יום, אחד הכדורים נדר' דרך צווארו של השייך.

כיום מועתק המחסום לכיוון צפון, ליד הכניסה למושב שדות.

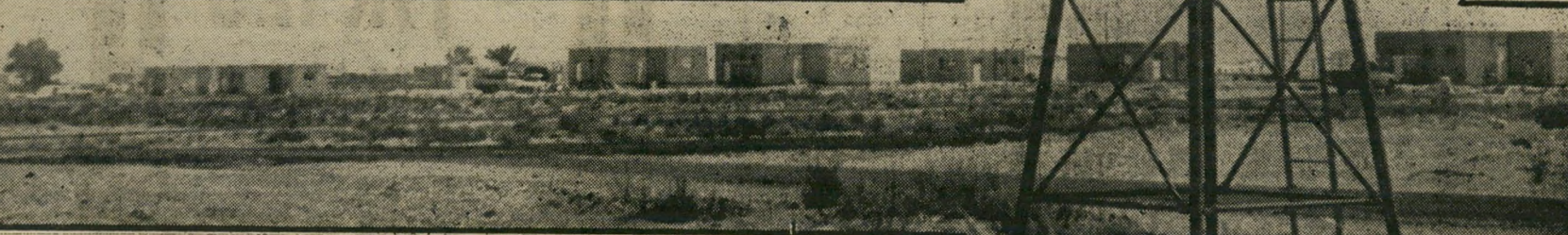
שינוי

דרמטי

השאלות המטרידות שהעלו זקני ה בדווים בפיתחת רפיח, בעיקבות מותו של שייך אבוטהוילה - והתשובות החד-משמעיות שהם עצמם השיבו, לשאלות אלה - נגרמו על ידי ההתפתחויות החמורות שאירעו באיזור בעיקר בות מותו של השייך.

שייך סאלם דואוד אבוטהוילה היה אחד המניי היגים הבדווים באיזור שבלטו בהתנגדותם לנס יגנות המימשל לסלק את הבדווים מעל אדמותיהם. כאחד הלוחמים המרכזיים בנישול, ברור לבדווים שפעולתו היתה לצנינים בעיני המימשל - כשם שמותו הסיר מכשלה רצינית. (המשך בעמוד 18)

מצד המימשל, עם ימות המיסתורי של שייך אבוטהוילה (בתמונה למעלה) שהיה מראשי הלוחמים נגד הנישול, נפתחה מצד המימשל הצבאי הסתערות כללית על הבדווים במסרה לאלצם למכור את אדמותיהם.

הסיבה מושב מניין (על-שם עשרת חללי המסוק שהתרסק) שעלה בשבוע שעבר על הקרקע בפיתחת - על אדמות הבדווים הנורקים משם בהדרגה, תוך הפעלת לחצים ואיומים